

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hír-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítanak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 80 kr.
Nyilttérli cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla.
FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.
Vitos Mózes a központban. Embery Árpád Udvarhelymegyében.

A törökbuza-termelés.

(V.) Ujabb időben Csikmegyében is nagyobb tért kezd hódítani magának a törökbuza-termelés. Első sorban mezőgazdaságra utalt vidék és nép lévén, oda kell tekintetben is törekednünk, hogy egy kis okserü és értelmes munka után a lehető legnagyobb eredményt érjünk el.

Nálunk törökbuza-termelésre csakis egy-egy kis kert vagy parcellaföld fordítottván, csak a kézimunkával való művelésről: vetés, kapálásról lehet szó, a nagyobb területekhez megfelelőbb és olcsóbb, lóval és gépekkel való műveléssel szemben.

A törökbuza-nak mindenekelőtt jól mélyített, a gyomtól jól kitisztított és jól termékenyített talajra van szüksége, hogy jó termést adjon. Ezt úgy érjük el, ha odatörkésztünk, hogy a talajba minden évben más és más terményt vessünk, vagyis kalászos kalászos és kapást kapás vetés soha ne kövessen.

Minden terménynek s így a törökbuza-nak is legnagyobb ellensége a gaz és gyom. Ezen úgy fogunk ki, hogy a kalászos tarlóját, melybe törökbuza-t akarunk vetni, a lehető sekélyen vagyis szinben szántjuk le, azután megboronáljuk és ha a föld kellőleg nem porhanyó, meg is hengeresszük. — Ezzel az elhatalmasodott gaz és gyom-magvak vékony takarót kapván, egy kis eső vagy 1—2 haramatos ój után kikelnek és kiszöndülnek. Ekkor, ha e kiszöndült gazok ősszel jó mélyen, 8—10 hüvelyknyire, leszántatjuk: mind elpusztulnak. — Míg ellenkezőleg, ha a kalászos tarlóját jó mélyre szántjuk, a gazmagvak mélyre kerülnek és nem csirázhatnak s ha aztán tavasszal ugyanoly mélyre szántjuk a földet, az eke felhossa a gazmagvakat, melyek a felszínen kikelnek és elborítják a tavaszi terményt s rámondják, hogy: „az időjárás az

idén nagyon neveli a gatz”, pedig mi nem jártunk helyesen és okszerűen el.

A tavasz elérkezével, az ősszel 8—10 hüvelyknyi mélyre megszántott törökbuza-földnek, hogy a téli nedvességet a tavaszi széllel szemben visszatartsa — erős forgatott, ott, hol a gyom és gaz nagyon uralkodik sekély felszíni szántást adunk, melyet megboronálván, következik a vetés.

A vetést lehet géppel sorba, léniazó után és szabadkézzel végezni. A vetésnek — a géppel való vetés fölött is — tökéletesebb módja levén a léniazó után való vetés; a léniazó lábait oly távolságban állítjuk be, amint akarjuk, pld. a legmegfelelőbbben 60—65 cmnyire. Először a táblát hossz-irányban, azután kereszt-irányban vonalozzuk meg s ott, a hol az egyik vonal a másikat keresztezi, természetesen kézi kapával vágjuk bele a vetőmagot. — E vetésmód a kapálást is nagyon megkönnyíti, de a vetőmag is megkapja a maga táplálkozási körét.

A vetőmagot törökbuza-szedés előtt kitűn a mezőn kell kiválasztani. És pedig így: a jó gazda egy zsákot (magvetőt) akaszt a nyakába, sorra járja az egész táblát s ott, a hol egy száron 2—3 eső van szépen kifejlődve, kibontja mind a hármát s a melyik szép, vaskos, hengerded és a hegyéig jól be van növe, ezt letöri és bedugja a zsákba s így megy tovább, mindig a legjobbakat választva ki, míg 2—3 évre saját szüksége szerint elég vetőmagnak való törökbuza-t szerel. De 3 évnél tovább nem szabad tartani.

Az így szedett törökbuza-t száraz, szelős helyen kell tartani egész a vetés idejéig, ekkor a eső hegyén és tövén levő szemeket etetés vagy más használatra külön, a eső közepén levő tökéletes szemeket vetésre ismét külön morzsolván le, vetés előtt tanácsos egy kis kékköves vízbe beáztatni,

hogy a püfeteg üszögpusztítástól megóvassék a törökbuza. Ily eljárás után pár évvel teljes, hengeres, vastag és egészséges törökbuza-za teszünk szert, mely egy száron 2—3 esővet ad. Azonban a jó művelés, melegítés és trágyázás nem maradhat el.

Midőn a törökbuza 4—5 levélkébe ment, néhol szokták fogasolni, ha a talaj se nem nedves, se nem száraz. Ezután jön a kapálás. Ez sok helyen, a nagy tábláknál lóval történik. Legtökéletesebb a kézi kapálás, — ha a munkások akarnak és tudnak is jól dolgozni. Kapálás után következik a feltöltés. Ezután a szedésig a kártelemek védelmére irányul a figyelem. A varjak, csókák szoktak legnagyobb károkat tenni.

A szedést legjobban úgy hajtuk végre, ha a csöveket borító kehelyleveleket nem törjük le, hanem a száronfosztott törökbuza-t rakjuk zsákba és hordjuk haza. A törökbuza ércét elősegítjük, ha a cső fölött, egy tenyérnyi magaságban elvágjuk a törökbuza hegyét, u. n. forgóját, mi által a nap és levegő behatolásának inkább út nyitottunk. Ha pedig szedéskor a törökbuza még tejes állapotban van, úgy segítünk rajta, hogy a törökbuza-t tövestől kivágjuk, kékébe kötjük és utóérés után rakjuk a goréba vagy kasba.

A mi viszonyainknak leginkább megfelel a közönséges hosszú csövű és nagyszemű törökbuza, mely magyar törökbuza-nak nevezetetik. Ez mostoha bánásmód mellett is jól terem és takarmányozásra, sertéshizlálásra, szeszgyártásra is nagyban keresett. Nagyon alkalmas még a lófogó, mely gyorsabban érik, mint a közönséges és nagy keményítőtartalommal bír, ép oly értékű és oly bőven terem, mint az előbbi.

Ennyit jónak láttunk a törökbuza termelésére nézve itt a csiki atyafiak figyelmébe ajánlani.

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Nyolcz millió magyar!

Jelszóra vártál, ifju nemzedék,
S szilaj hatalmat megfékezéd
Habár a vágy tettekre ihletett,
Bokóba verted izzó szívedet.

De most kigyúlt pályádnak csillaga,
Indul, magyarság hódító hada!
A hűske jelszó — zúghat a vihar! —
Zászlódon ég: Nyolcz millió magyar.

Indulj, magyarság! többé meg se állj;
Fejed fölött keringhet a sirály;
A merre mégy, friss győzelem fakad,
Nevedre fonva a virágokat.

Előre nemzetem! harsogja át
A hűvös jelszó az egész hazát
Nyolcz millió! ez a te fegyvered,
A melylyel a világot megvered.

Tied az eszme, az erő, a jog,
Milton, jövőn dicsőségen ragyog;
Tied a népek sorsa e hazán,
Magyarország te vagy csak igazán.

Merész remények álma már való:
Az űs-turól im égig szárnyaló;
Nyolcz millió magyarban egy a cél:
Magyar legyen, ki magyar földön él!

Rudnyánszky Gyula.

Becsületsértés.

Aki huszonöt becsületsértési pörben eljár, attól azt hiszem nem fogják rossz néven venni, ha a 25. szám megjubilálása okáért egy kis „visszaemlékezést“ kockáztat. Nos, mióta ügyvédi irodámat megnyitottam, huszonöt becsületsértési pörben asszisztáltam különböző szerencsével, de mindig az illető fél megelégedésére.

Körülbelül tíz esetben én képviseltem a vádlottat, a többiben én voltam a panaszos, s így alaposan megfigyelhettem a becsületsértés és a becsületben megsértett felek lelki állapotát és azokat a rugókat, melyek úgy a sértés elkövetésére, mint az elégtételvételre intették őket.

A legtöbb becsületsértési pör a kártyaasztal mellett támad. A füstös levegő, mely a zöld asztal társaságát körülveszi, a becsületmardosó baczihsok valóságos tenyészágya.

Egyszer bekopogtat hozzám egy nyugalomba vonult tanító, a ki évek óta egy és ugyanazon kávéházban fogyasztja piccolóit és arról panaszkodik, hogy őt egy hentes majomnak nevezte.

— Ez még nem elég, — figyelmeztetem a felbőszült embert, — mert tanut is kell állítani, a ki ezt a sértést hallotta.

— Tanut nem állíthatok — felelé meghökkenve a panaszos — mert négyzemközt mondta, de esküdni fogok rá, hogy igaz.

Alig győztem e'perről lebeszélni a becsüle-

tére féltékeny férfit, aki mindenáron megakart esküdni arra, hogy őt valaki „majomnak“ nevezte.

Az állatvilág különben is nagy szerepet játszik a becsületsértési perekben. A legtöbb esetben azon forog az egész ügy, hogy az egyik polgártárs a másikat kutyanak, szárnak, marhának, rhinocérusnak vagy piáne tevének titulázta. Én rendszeren e szerint is szoktam osztályozni a pereket, kutya-, szárn- vagy marha-pernek atb.

Legtöbb sikert tudtam felmutatni a kutya-és tevé-perekben. Ha a vádlottat védenem kellett, egyszerűen hivatkoztam a házi eb jeles ismert tulajdonságaira és citáltam híres természettudósok könyveiből, — kik a kutya-t nemes állatnak mondják és benne a hűség megtestesülését dicsőítik. Mikor pedig a panaszosat kellett képviselnem, egy fordulattal a dolognak másik végét ragadtam meg, előállván amaz ocsmányságok ecsetelésével, melyek a kutya nevével összeforrtak. És a bíróság mind a két esetben meg volt győződve az igazságról és ítél szept meggyőződése szerint.

Épp így jártam a tevével is, melyet ha a vádlottat védtem, a sivatag vándorainak nagy jótévőjeként mutattam be; valahányszor azonban valaki az én kliensemét „tevézte“, az idomtalanúság és lomhaság példaképe gyanánt festettem le a jámbor tevét és a bíróság mindig becsületsértést fedezett fel benne.

Egy becsületsértési perem, mely nem az állatvilágból merítette az inuriát, kibéküléssel végződött.

Politikai mozgalmak.

Az új primás. A primási székre a kormány jelöltje Samassa egri érsek, kinek ügyében Császka székesi püspök a napokban Rómában járt, hogy a Vatikán jóváhagyását Samassa kinevezetéséhez megszerezze.

A vasárnapi munkaszünet. A hivatalos lap április 14-iki száma közli a vasárnapi munkaszünetről szóló és a szentesítési záradékkal ellátott törvényt. Így a vasárnapi munkaszünet — a törvény utolsó szakasza értelmében — három hó múlva azaz július hó 14-étől lesz kötelező.

A képviselőházból. A húsvéti szünet után a képviselőház április 13-án tartotta meg első ülését. Az ülés elején az elnök tette meg jelentését. A közigazgatási tvjavaslat ügyében beérkezett kérvények elnök indítványára a közigazgatási bizottsághoz utasították. Ezután Szilágyi Dezső igazságügyminiszter kérte a házat, hogy a bírói és ügyészi szervezetről szóló javaslatot, — miután életbeléptetése költségekkel jár, utasítsák a pénzügyi bizottsághoz. A ház ilyen értelemben határozott. Erre elnök mutatta be havi jelentését, melyet a ház tudomásul vett. — Az ülés végén Ugron Gábor interpellálta a honvédelmi minisztert a honvédezedéseknek a közös hadseregbe való áthelyezése ügyében. — Az április hó 15-én tartott ülés elején a közigazgatási bizottságba megválasztották Horváth Lajost, a vízügyi bizottságba pedig Harkányi Károlyt. A jelentések előterjesztése után a ház megkezdte a telekkönyvi betétek szerkesztésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását. Matuskai Péter előadó ismertette a javaslatot, melyet a ház úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadott, kivéve a 23. szakaszt, melyet Rohonyi Gyula módosításával fogadtak el. — Az ülés végén Csáth Zsigmond intézett interpellációt a földművelési miniszterhez. A gyulai alispán tiltotta a gyulai lakosoknak a szőlővesszőszállítást, a miből a szőlőtulajdonosoknak, de az államnak is nagy kára van. Az interpellációt közölni fogják a földművelési miniszterrel.

A képviselőház április 16-án déli 1 órakor rövid ülést tartott. Az elnöki bejelentések után Busch Péter előadó betérjesztette a pénzügyi bizottság jelentését a bíróság és ügyészség rendezéséről szóló javaslat tárgyában. Ezután következett a napirend, a telekkönyvi betétek szerkesztéséről szóló tavaslat harmadszori felolvasása. — A ház ezután tudomásul vette a számvizsgáló bizottság jelentését az 1890. évi június 1-étől december hó 31-ig vezetett pénztári számadás tárgyában. Végül elfogadták a ház április havi költségvetését.

A képviselőház közigazgatási bizottságából. A képviselőház közigazgatási bizottsága lankadatan szorgalommal dolgozik a közigazgatási törvényjavaslaton. Az április 13-iki ülésben a vármegyei

Történt ugyanis, hogy egy balleltáncosnő, a ki már az ötvenedik tavaszt taposta, „perszoná-“ nak czimezett a házmesterné, kinek egy zimankós téli éjszaka csak egy hatost adott kapunyitáért, daczára annak, hogy kettedmagával érkezett haza Terpischorének kissé kalandos papnője.

A balleltáncosnő hozzám fordult, és én a római klasszikusok segélyével a legeslegjobb sértést magyaráztam bele a különben ártatlan szóba.

Azonban a házmesterné védője sem maradt adós a válaszzsal; a ki hivatkozva a régi görögök példájára és a francia, angol, német jogtudósok legújabb műveire, napnál is fényesebben kimutatta, hogy a „persona“ inkább dicséret, mint sértés. Látván a bíróság habozását, a végső esz-közkhöz folyamodtam: a kibéküléshez, mely, miután a derék kollegának nem volt kifogása elene, szerencsésen létre is jött a bíróság színe előtt.

De ennél furcsább volt egy másik eset, mely egy intő levél kíséretében támadt.

Az utóbbit egy szabó intézte egy főváros-szerte ismert szépséghez, a ki a kontó kifizetése tekintetében évek óta a legcsökönyösebb negáczió terén mozgott.

A levél ekkép szövege:

„Asszonyom! Utoljára szólítom föl 518 frtnyi adóssága kifizetésére, mert ha a levél vétele után számítandó 24 óra alatt nem fog fizetni,

önkormányzatról szóló szakaszok tárgyalását folytatták. Lényegesebb módosításokat tettek a 191. 192. és 195 §§-on. A 198. §-t Dárday azon módosításával fogadták el, hogy az állandó választmány tagjai a közigazgatási tisztviselők, községi és körjegyzők, és a községi előljáróság tagjai nem lehetnek. Az április 14-iki ülésben élénkebb vita keletkezett a választmány hatásköre fölött s a bizottság e szakaszt az előadó módosításával fogadta el. A járási tanácsra vonatkozó 202. szakaszt többek heves ellenzése után a bizottság változatlanul fogadta el. A 203. szakaszt Tiszakalmán azon módosításával fogadták el, hogy oly esetekben, midőn 2 járásra alakítatik járási tanács, az elnöki tiszt a rangban idősebb főszolgabíróval illeti meg. A 209. szakaszt Miklós Gyula indítványaként módosították, hogy az összes községek kiváratára a járási tanács kezdeményezheti az illető járásra nagyobb pótdónak kivetését. A 210—217. szakaszokat módosítás nélkül fogadták el. — Az április 15-iki ülésben az üttügyről szóló szakasz megtoldott azzal a rendelkezéssel, hogy mely esetekben marad változatlan a kereskedelmi miniszter hatásköre. A 16. szakaszba felvették, hogy a tisztviselő gyámságot vagy gondnokságot csak akkor viselhet, ha ezek a törvény vagy végrendelet alapján illetik. A Gulner új szakaszánál megállapították azon eseteket, melyekben a választásoknál résztvenni nem szabad. Végül kimondták, hogy a tisztviselőknek jelvényt viselni, vagy körmenetben résztvenni nem szabad.

Az április 16-án tartott ülésen Tiszal elnök bejelentette, hogy a képviselőház közigazgatási javaslatra vonatkozó kérvényeket a bizottsághoz utasította. E kérvények tanulmányozásával Szél Ákóst bízták meg azon utasítással, hogy a javaslatnak tárgyalás alá kerülő egyes szakaszainál terjessze elő az illető szakaszok tartalmára vonatkozó észrevételeket. Ezután a bizottság a függőben maradt szabályrendeletek alkotására és jóváhagyására vonatkozó szakaszokat tárgyalta. A bizottság e szakaszokat a Horváth Lajos, Holló Lajos és Miklós Gyula módosításaival elfogadta.

A temetőről.

Csikszereda, 1891. április 21.

Azon helyet, hova az emberek elhalt kedveseiknek földi maradványait örök pihenésre elhelyezik, mindenütt kellő gondozásban részesítik és méltán, mert ha kedveseinknek emléket szíveinkben kegyelettel őrizzük, kegyelettel kell viseltetnünk azon hely iránt is, mely megboldogult kedveseink hamvainak örök nyugvó helyét képezi.

Ha a tavaszi napsugár melegítő hatása folytán a föld fehér takarója alul kiszabadul, rendbe hozzák a sírokat, a fagy pusztításait eltüntetik, a sírhantokra magot vetnek, hogy a drága porok felett illatos virágok nyiljanak, bokrok és

bárhol találkozzam önnel, úgy kompromittálom, hogy örökre meg lesz bélyegezve.“

A kritikus idő után a szabó csakugyan alkalmat keresett, hogy szép adóssával találkozhas-sék, és miután tudta, hogy adósa délutáni kávéit rendszeren a redoutkioszk hús akáczfái alatt szokta fogyasztani; odasieltett és egy szomszédasztalhoz települve, nyájas, majdnem hizelgő hangon odaszólott a szépséghez:

— Akármit beszéljenek is a rossz nyelvek, ön mégis becsületes és tisztességes asszony.

A szép adóst e megjegyzés teljesen kihozta a flegmából. Azonnal felpattant a helyéről és haragtól kigyúlt arczczal rohant hozzám, hogy szerezzek neki elégtételt e hallatlan sértésért.

— Vannak tanui? — kérdém erős hangsulyozással a szép kliensnétől.

— Persze hogy vannak. Azonnal ötöt is megnevezhetek, a kik hallották, amint becsületes és tisztességes asszonnyak nevezett.

— Nos ha vannak ilyen tanui, — jegyzém meg csillapítólag — akkor talán legjobb lesz az intőlevelet megsemmisíteni.

Az asszonyka kissé gondolkodóba esett, de csakhamar leküzdve habozását, bevallá, hogy a levelet olvasása után azonnal a tűzbe dohta, és ennélfogva a becsületsértési per is természetesen füstbe ment.

Bajusz Miklós.

lombos fáknak ültetése által pedig gondoskodnak, hogy az elhunytak álmát csevegő madárdal tegye édeesebbé.

Mindig megfájul a szívünk, ha arra gondolunk, hogy ez nálunk nincsen így, nem lehet így. Nem azért azonban, mintha talán az emberek elhunyt kedveseik iránt nem viseltetnének kegyelettel, hanem azért, mert az arra hivatott közegek nem részesítik a temetőt olyan figyelemben, a milyent egy ilyen kegyeletes hely megérdemelve. És ezen körülmény miatt az emberek fáradozása kárba vész, az emberek munkáját semmivé teszik a temetőbe beszabaduló oktalan állatok.

Valóban felháborodik az ember lelke, midőn időnkint megtekinti a ronda sertések által feldúlt sírokat, kidöntött keresztekkel, s csak azon csodálkozunk, hogy ezen állapoton nem igyekeznek segíteni azok, kik segíthetnének s kiknek segíteni talán kötelességükbe is állana.

E lap hasábjain temetőnk ezen siralmas állapotáról már többször megemlékeztünk és most, midőn a tavasz beálltával a sírok rendbe hozásának és felékesítésének is eljött az ideje, ismét felemeljük szavunkat és felhívjuk az illetők figyelmét ujólaj a temetőre.

Hiszen valami úton-módon talán itt is lehetne találni egy embert, a ki a temetőre felügyeljen.

Szegény ember nálunk is van s talán akadna valaki, a ki, ha számára a sírásás mérsékelt díj mellett, privilegizáltatnék s azonkívül még egy pár forint havi fizetést is kapna, a temető gondozását és őrzését elvállalná.

Ez utóbbi pár forintot magukra vállalhatnák a városunkban levő egyházak és a város közősen, vagy ha ez nem kivihető, akkor talán közadakozásból is össze lehetne gyűjteni.

Ha az itt elmondott módozat nem válnék be, akkor másról kell gondoskodni, de a temető siralmas állapotán mindenképp segíten kell. Ezért tehát még egyszer felhívjuk e dologra az illetők figyelmét.

EGYLETI ÉLET.

Tanítói gyűlés.

Csikszentgyörgy, 1891. április 18.

A „csiki római kath. általános tanítótestület alsiki fiók-köre“ folyó évi április 14-én Csik-Csatószegben tartotta tavaszi gyűlését, melyről a t. Szerkesztő ur szives engedelmével, van szerencsém a következőkben értesíteni e becses lapnak a népnevelés ügye iránt érdeklődő nagyérdemű olvasó közönségét.

Elnök: Ferenczi Ignác csiktusnádi kántortanító. Jelen voltak: Éltés Elek kir. tanfelügyelő, Koncz István tusnádi, Barlóc István kozmási, Antal József szentléleki, Bálint Lajos csatószegi plebánosok mint pártoló tagok. Ince Ignác helybeli birtokos, szintén pártoló tag.

Továbbá Pap Tamás nagykászoni, Léstyán János tusnádi és László János csatószegi s. lelkészek s Veress Lajos csikszeredai vezértanító, mint vendégek.

A tanítói karból megjelent 28 rendes tag, elmaradt 2, kik kimaradásukat elnöknél írásban igazolták.

A tekintélyes számmal megjelent pártoló és rendes tagok a helybeli iskola I. II. osztályu tantermben összegyűlvén fél 10 órakor elnök felszólítására a gyakorlati tanítás kezdetét vette.

Gyakorlati tanítást tartottak:

a) Kézdi János helybeli tanító, ki a II. oszt. fiu és leány tanulóinak a Nagy L.-féle nyelvtani gyakorló könyv nyomán a „milyenség“ szót tanította, mialatt I. o. növendékeit a nyomtatott „cs“ betű szakaszból magánfoglalkozásul iratta.

b) Fodor István helyi kántortanító, kinek vezetése alatt a III—VI. vegyes osztály lévén — V—VI. oszt. növendékeivel a Nagy L.-féle nyelvtani gyakorlókönyvből a „helyhatározó mellékmondatok“ s azok kötszóit ismertette; míg a III. osztálynak olvasókönyvük „Konyha-só“ című olvasmányából a felhangu szók kikeresését és leírását, — a IV. osztálynak pedig a 30-ik gyakorlatból a helyet jelentő határozó szók kiírását hagyta fel magánfoglalkozásul.

A gyakorlati tanítások megtartása után elnök a gyűlést megnyitván, szép s valóban emelkedett hangu beszédeért megéjleneztetett.

Most a gyakorlati tanításokra vonatkozó bírálatok következtek, melyekben tevékeny részt vettek Éltés Elek kir. tanfelügyelő, Koncz István,

Antal Gergely, Baka János, Csoboth Gergely, Péterfy és még többen, melynek végeztével a gyűlés mindkét előadónak gyakorlati tanítása felett tetszését nyilvánítá és teljesen sikerültnek jelentette ki.

Ezután a könyv olvasatát fel s az ellen semmi kifogás nem léteztván — a szokott módon hitelesítették.

Továbbá Baka Tamás tagtárs felolvasást tartott e cím alatt: „Haladjunk a korral s annak követelményeivel“. Felolvasó tagtársnak buzgó fáradsága és az igazi vallás-erkölcsös szellemben irt nevelészetért értekezését elismerését nyilvánította a gyűlés, s Eltes Elek kir. tanfelügyelő indítványára jkönyvhöz csatoltatni határozta; szerző pedig annak a lapokban*) való közlésére felkérte.

Elnök jelenti, miszerint az orsz. kath. tanítói nagy gyűlésben való részvételre nézve kérdést tett az ált. t. egyesület elnökségénél, hogy minő álláspontot foglaljon el az azzal szemben t. egyesületünk? honnan a válasz megérkezvén, azt felolvastatá. Ennek értelmében az ajánlatik, hogy váró helyzetben maradjunk.

E választ tisztelettel vette tudomásul fiokkörti gyűlésünk; azonban azt teljesen megnyugtatónak nem találván Eltes Elek kir. tanfelügyelő indítványára azt határozta, miszerint az ált. tanító-egyesület elnöke jkönyvi kivonatban kéressék meg az iránt, hogy az ig. választmányial egyetértőleg sziveskedjék püspök ur ö excellenciájánál kérdést tenni a végett, hogy orsz. kath. tanítói gyűléssel szemben minő állást foglaljunk el? különben a gyűlés a társulást nagyon ohajtaná.

Eltes Elek kir. tanfelügyelő „A méhészetről“ cím alatt Grand Miklós központ kerületi volt méhészeti vándortanítónak a buzíási tanfolyam alkalmával 1884. évi július 20 tól augusztus 8-ig tartott előadása 120 példányát a nagymélt. vall. és közokt. miniszter urnál részünkre is kieszközölvén, személyesen osztotta ki azon tagtársak között, kik a méhészet iránt érdeklődnek; s azon kívül mindenik iskolának egy példányt juttatott.

Kir. tanfelügyelő urnak ezen nagy gondosságért — kit mint jó atyát édes gyermekei ép oly szeretettel és tisztelettel veszünk mindig körül — továbbá a mai alkalommal a gyűlésünkön való szives megjelenésért, melyben tapasztalatdús észrevételeivel és bölcs utasításaival tanácskozásonkat élénkíteni meg nem szűnt jkönyvileg monduk hála köszönetet, egy szívvel és lélekkel kérvén a mindenek urát, hogy ö nagyságát eddigi szellemében évek hosszú során át tartsa meg.

A jövő gyűlés Csik-Szent-Simonon lesz. Gyakorlati tanítást tartanak a helybeli tanítók. Benedek Gábor csikmenasági kántortanító felolvasást fog tartani a méhészet köréből, Péterfy Lajos csikozmási tanító pedig szavalni fog.

Addig is Isten velünk és ügyünkkel!

Baka József,
fők-köri jegyző.

A stájerolás.

Sok mindentélét kiáltanak már az emberek, a mivel embertársait bosszantsák, azok jókedvél elvegyék, bajt, aggodalmat okozzanak nekik és az amny sem mindig virágos életet, a lehető legkellemetlenebbé tegyék számunkra.

Azon apró-cseprő bajok egy része, melyek az em'ereket lépten nyomon üldözik, büntítik, kedvetlenítik a mi kedves embertársaink munkája. Csupa felebaráti szeretetből ilyenekkel kedveskedünk egymásnak s gondoskodunk róla, hogy a sors által juttatott kellemes dolgok efféle fűszerrel keserűnéssé csipőssé tétesse.

Az ilyen szurkálások, bosszantások közé tartozik a stájerolás is. Szintén emberi találmány s arra irányul, hogy az embernek egyébként is terhes anyagi gondjait még súlyosabbakká tege.

Munkája után mindenki lehető legtöbb hasznot igyekszik hozni és a jól végzett becsületes munkának megfelelő méltányos bért sehol e széles világban nem esik kifogás alá. De ha a haszonvágy a túlságba csapong, ha munkánknak vagy tőkénknek kihasználása embertársaink rovására történik; ha az adott körülményeket ezek hátrányára erősen kiakázzuk akkor már túlléptük a határt, akkor már stájerolunk.

A házi ur, ha lakója szorult helyzetét felhasználja ha a lakásbért alap nélkül emeli: stájerol.

A árny vagy kereskedő, ha a viszonyok és körülmények sajátos alakulása folytán rá nézve előnyös helyzetet embertársai rovására túlságosan kiakázza: stájerol.

Ha a munkás, munkaadójával szemben a munkabért minden alapos ok nélkül emelni akarja: stájerol.

A stájerolásnak leghatalmasabb ellensége az egészséges konkurencia, a hol ez virágzik, ott ama másik nem tud gyökeret verni.

De hát nem azért varju, a varju, hogy tel ne ismerje egymást és ha fel ismeri: nem is vájja ki egymásnak a szemét.

*) Jövő számunkban mi is közöljük.

Készséggel elismerjük, hogy némely dolgokra nézve nálunk is van konkurencia. Szolid mérsékelt árak mellett az eladók is boldogulnak, és a fogyasztó közönségnek sincs oka panaszkodásra.

Némely cikkekre nézve azonban a konkurencia csak a mult tisztos emlékei közé tartozik.

Ezek közé számíthatunk egy nagy fogyasztásnak örvendő, igen fontos élelmi cikket: a húst.

Hogy ezen élelmi cikkek szolid, mérsékelt áron való kiszolgálása is a háládatos, jól fizető mesterségek sorába esik: az meglátszik azok zsebében és vagyonsorolásán a kik ezen mesterséggel foglalkoznak.

Ha becsületes munka ezen a téren is megtalálja méltó bérért, annak csak örvendeni tudunk, de ha a közönség zorult helyzetét túlságosan kihasználják, ha a hús árát olyan tul csigázott mértékben felelelik, a mint ez mostan nálunk történt akkor stájerolnak, s ezt csak kárhoznatni lehet mert ez a közönség hátrányára történik.

Elismerjük, hogy a marha ára az utóbbi időben öhat „kal emelkedett s ha a hús árát is csak ezen arányban emelték volna, nem lehetne semmi kifogásunk ellene. De hát nem így történt, mert a marha ára 5-6 „-os emelkedésére, a hús árának 25 „-os emelése következett be, és ez már igazi stájerolás, és ez már okot szolgáltat a panaszra.

A panaszra annál inkább van okunk, mert a hús minősége alatta áll azon mértéknek, mely szerint a hús más helyeken elbírálni szokták.

Ezen a tarthatatlan állapotban a hatóságunk és a felügyelettel megbízott közegeknek talán módjában állana valami képpen segíteni s hisszük is, hogy ha ezen állapot még sokáig így tart segíteni is fognak.

Addig is azonban míg ez meglőrténnek a stájerolásra feleljünk sztrájkkal. Mondjunk le a husevőröl: legyünk vegetáriánusok. És ez talán nem is volna olyan bolondság a milyennek első tekintetre látszik.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Say Gyözö**, m. kir. honvédtábornok f. hó 19-én érkezett városunkba, az itteni honvéd fődandár megsejmlésére. A vizsgálatot 19- és 20-án ejtette meg s 21-én városunkból elutazott.

— **Főherczegek vadászata.** József Ágost és László főherczegek e hó 21-én érkeznek meg Székely-Udvarhelyre és a Hargitának Udvarhely-megye területén fekvő részein fajdra fognak vadászni.

— **A petroleum-lámpa vigyázatlan használata** folytán ismét szinte nagyobb szerencsétlenség történt városunkban. A „Csillag“ vendéglo jönevü bérlőjének sógorasszonya f. hó 14-én este petroleum-lámpával ment be a kamarába s ott a lámpát elejtvén, ruhái meggyuladtak. A nagy sikoltásra az ott mulató vendégek közül néhányan a helyszínre rohantak s az asszony égő ruháit, valamint a kamarában keletkezett tüzet ügyesen eloltották s ez által elejét vették a bekövetkezheto nagyobb szerencsétlenségnek.

— **Körjegyzőválasztás.** Csik-Tusnádon a körjegyzői állásra általános szótöbbséggel Ferenczy Bélát választották meg. Ferenczy Béla a mult hó végén állotta ki az körjegyzői vizsgát dicséretes eredménnyel.

— **Uj körovos.** Szász Károly sepi járási nyugalmazott orvos 1891. évi március hó 31-én egyhangulag csikszentkirályi körorvossá választatván, állomását április 16-án elfoglalta.

— **Öngyilkosság.** Dániel Józsefnek 62 éves felesége Csik-Meneságon a feletti bánatában, hogy mostoha fia — kivél tiltott viszonyt folytatott — meg akar nőszülni, felakasztotta magát.

— **Leletlen anya.** Csik-Taploczán a napokban egy uj szülött csecsemő még meleg holt testét találták meg egy szénaboglya mellett. A leletlen anyát a csendőrök csikszepi Csizsér Borbála személyében felfedezték s méltó büntetésének elnyerése végett beszolgáltatották a kir. törvényszékhez. Miután tettét beismerte, szabad lábra helyezték.

— **A marosvásárhelyi ker., és iparkamara** figyelemzeteti a szállítókat és kereskedőket, hogy a Franciaországba szállítandó áruk számozási bizonylataiban ezentul a súlyt kivétel nélkül betűkkel kell kitenni. Az oly számozási bizonylatokat, melyeken az áruk sulya betűkkel nincs megjelölve, az arra hivatott francia hatóságok visszautasítják.

— **Hamis pénzverés.** Eránosz János aliász Gagaliga, a kit itt nálunk Rántás neven ismernek, a pénzszerezésnek már sokféle módját megpróbálta, de egyikkel sem tudott zöld ágra vergődni. Vágot húst, árult ártatlan bányákakat, handlirozott ezek bőrével s mindezek nem sikerülvén más keresetmódra szánta fejét, a mi aztán annyira sikerült, hogy legalább egy időre se szállásról, se kosztól nem kell gondoskonia. És ezen kedvező körülményekhez azáltal jutott, hogy az üz-

let pangása folytán piczulákat, 20 krajczárosokat és 1 forintos ezüst pénzeket kezdett gyártani — de nem értvén ezen mesterséghez, rajtavesztett s így fáradaimainak gyümölcsét csak a hörtömben élvezheti.

— **Mükedvelői előadás.** A nagykaszi fiatal-ság folyó hó 19-én jótékonycélu mükedvelői előadást rendezett. Ezen alkalommal Margitay Dezső „Cserebogár“ címü énekes népszimfüvét hozták színre annyira sikerült előadásban, hogy az igen nagy számban megjelent közönség meglegeledésének és tetszésének viharos tapsokban adott kifejezést. Az előadás anyagilag is igen szép sikert ért el.

— **Sötét bün.** Csikszentmártoni Ambrus Dénesné, ki szerelmeskedése következményétől tiltott uton igyekezett megszabadulni, a bünös manipuláció következtében a napokban elhalt. E körülmény miatt Künse Józsefne bábaasszonyt, ki Ambrus Dénesnének segédkezett, letartóztatták.

— **Rokoni kedveskedés.** Gyergyóremetei Portik Ádám rokonát, László Lajost egy kis családi perpatvar következtében baltával úgy találta megilletni, hogy — a mint az orvosok konstatálták — László Lajos aligha bucsut nem veszen a világtól Portik Ádámot a gyergyószentmiklósi járásbíróság vonta felelősségre.

— **Gyujtogatás.** Homoród-Szent-Mártonou Jakab Gyula füzszolgabíró gazdasági épületei — valószínűleg gyujtogatás folytán — leégtek s az ott elhelyezett házi állatok, gazdasági eszközök és takarmány elpusztulása folytán a házi gazda mintegy 1250 frt kárt szenvedett. A gyujtogatás gyanuja miatt Gudra Jánost és Gedö Györgyöt letartóztatták.

— **Kereskedelmi- és iparkamarai gyűlés.** A marosvásárhelyi kereskedelmi- és iparkamara f. évi ápril hó 25-én tartja meg az „iparos polgári egyesület“ nagytermében III. rendes közös ülését. Az ülés főbb tárgyai: Miniszteri leiratok, központi választmány alakítása, pénztárnok, gazda és levelező tagok választása, a miskolci kamara átirata a közigazgatási törvényjavaslat keretébe felveendő kereskedelmi és ipari képviselő ügyében.

— **A gellérthegyi czitadella napjai** megvannak számlálva. A közös hadügyminiszter értesítette a magyar kormányt, hogy a czitadella katonai czelokra való használatáról lemond s onnan a katonaságot 1892. május 1-ig kiköltözteti.

— **Egy örült asszony röntette.** Kühn Valter budapesti könyvelő csendes örületségben szenvedő felesége folyó hó 17-én reggel — mig férje örült neje különös izgatottságot látva, orvos után sietett — szép, 18 éves, hajadon leányát egy nagy konyhakéssel meggyilkolta. A boldogtalan asszony a rémes tett után hazatért férjét e szavakkal fogadta: „Nézd Valter, itt van a leányunk, ö az ég jegyese, mert most minden megtörtént.“

— **Morónylet a szinpadon.** Csermák Antal elzüllött csizmadiá mester folyó hó 17-én az istentisztelet alkalmával berontott a vácsi székesegyházba és Kuuda István kanonokra, ki egy mellékoltárnál miséjét végezte revolveréből három lövést tett s azután a fegyvert maga ellen fordítván — saját magát végezte ki. A köztiszteletben álló kanonok ugyan jelentékeny, de nem halált okozó sérüléseket szenvedett, kezelő orvosainak állításai szerint, sebeiből rövid idő alatt felépül.

— **Gyilkosság magyarellenességből.** Folyó hó 20-án reggel a Szeged melletti Fekete-féle tanyán Hammer József sváb nemzetiségü pénzügyör minden előzetes ok nélkül meglötte Császár István és Kasza Antal magyar földmiveseket. Azután rálött egy útszélien áldogáló koldusra. Midőn elfogták és vérengző tetteért kérdőre vonták, azt felelte a tanyai kapitány kérdésére, hogy azért lötte meg a földmiveseket, mert maga y a r o k.

— **Csikszentkirályi Illyes Ignác** 1848—49-es honvéd tiszt egy kopott régi tárczában 7 ezüst forintját elvesztette. A becsületes megtaláló kéretik — tekintettel a tulajdonos szegénységére — a pénz a tárczával együtt kiadóhivatalunkhoz beszoolgáltatni.

— **Hirdetmény.** Csikmegye tekintetes Alispánja 1891. évi márczius hó 16-án kelt 7987 ai—1890. szám alatt a csikszeredai polgári leányiskola épületénél végrehajtandó alag csövezési munkálatokat 1539 frt 55 kr összeg erejéig helyben hagyta. A fent említett munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1891. évi ápril hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája Csik-Szeredában a csikmegyei m. kir. államépítészeti hivatal he-

lyiségben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdették. A munkálatra vonatkozó feltételek a nevezett hivatalnál naponként megtekinthetők. Öt százaléki bánatpénz melléklendő.

— **Találtatott kedd-utczában egy hat lövetű forgó pisztoly.** Jogos tulajdonosa átveheti a megtaláló Petres Antalnál, a kir. törvényszéknél.

— **Nyilvános köszönet.** A gyergyóalfalvi plebániatemplomban őrzött s Kossuth Lajos neje által az 1848—49-iki 85-ik honvéd-zászlóaljnak ajándékozott hadi lobogót — azon alkalommal, hogy a múlt évi aradi kiállításra fel lett küldve — a lelkes csikmegyei honleányok egy aranyozottal díszített gyönyörű fehér selyem szalaggal, tek. Benedek István csikmegyei honvédegyleti elnök ur pedig egy díszes lánzdzás nyéllal díszíteni, illetve elátni sziveskedtek: fogadják e lobogó alatt vitézül küzdő s még élő aggharcosok és csekélységem nevében a nyilvánosság terén is hálás köszönetünket. — Gyó-Alfalu, 1891. ápril 6-án. Zomor a Dániel, plebános.

— **„Mátyás Diák.”** Ez a czime annak az általános közkeveltségben részesülő, tartalmas élelaponak, amely nemcsak a legmagyarabb, nemcsak a leggondosabban szerkesztett, hanem a legelőszöveggel illusztrált élelapon is. Előfizetési ára egy évre 4 forint, negyedévre pedig 1 forint, tehát éppen felényi, mint a többi hasonló tartalmú lapoké. A „Mátyás Diák” egy szövege, mint rajzai tekintetében nem hagy fenn semmit kívánni valót a teljesen araváló, hogy kiszorítsa az országból a német élelaponkat. — Az a nagy közönség, amely a „Mátyás Diák”-ot támogatja, legilletékesebb kritikáját képezi a lap életvalóságának. Valóban örömmel konstataljuk a „Mátyás Diák” nagy elterjedtségét és azáltal ajánljuk olvasóink figyelmébe, hogy e lap kiadóhivatala (Budapest Sarkantyú-utca 32. ingyen és bérmentve küld mutatványszámot, ha e végből egy levelezőlapot hozzáfordul.

— **Légen szárított természetes istálló-trágya** című hirdetésünkre különösen felhívjuk a olvasóink becses figyelmét. Ajánljuk ezen legbiztosabb, legjobb és egyszerűs mind legregőbb trágyát. Kalászos, gumós, valamint minden egyéb növényből, de különösen a kereskedelmieként, mint repce, komló stb. felette hatásosnak bizonyult. A szőlőtermelésnél rendkívüli sikerrel alkalmazható. Tartalmaz a vevők számára legbiztosított légenyen, vilsavon (phosphorsav) és kálium kivül 50%-nál több szerves anyagot könnyen oldható alakban. A szerves anyagok bomlása által legkéne (ammoniak) képződve, oly lényegtartalmu tápanyaggal gazdagítja a talajt, mely minden művelés alatt álló vetemény fejlődését hatásosan előmozdítja. Ezen trágya, mely ezek szorint az úgynevezett „konzentrált (purított) marhatrágya”-t minőség tekintetében jóval túlhaladja — még azon nem csekély fontosági tulajdonsággal is bír, hogy a talajt kelőben lazítja és melegíti, egyesíti tehát a költséges műtrágya és az istálló-trágya jó tulajdonságait a nélkül, hogy beszerzési ára aránylag oly magas volna, mint a műtrágyáé. — Neumann testvérek a trágyát kizárólagos eladásával Magyar-, Horvátország és Slavonia részére S z á v o s z t Alphons jónesű budapesti kereskedőt bírták meg, kihez egész bizalommal fordulhatnak gazdáink.

— **Kincset, szellemi kincset** szerez az, aki a „Képes Családi Lapok” című szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra előfizet. Közleményei minden számban a legjobb magyar íróktól erednek s a család bármely tagjának bátran a kezébe adhatók. A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr s a kiadóhivatal (Budapest, nagykorona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legcélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal.

— **Egy okleveles tanítónő,** ki érti a magyar, német, francia és román nyelvet, — alkalmazást keres egy ur háznál mint nevelőnő. — Levélbeli megkeresések e lap kiadóhivatalába intézendők.

— **Eladó egy 3 éves telever tenyész k a n.** Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

A kis lutri húzása

Brtton, 1891. ápril 15.

9. 55. 58. 88. 8.

KÖZGAZDASÁG.

A szobai növények gondozása.

I.

A növényélet nélkülözhetetlen feltételei: a talaj, levegő, világosság, melegség, víz és villanyosság.

A vadon tenyésző növények ezen tényezőket már magában a természetben kellő mértékben megkapják s természeti igényeiknél fogva olyan helyen tenyésznek leginkább, hol a tenyésztésükhöz megkívántató egyik vagy másik tényezőt legjobban megtalálják.

Egészen másképpen van azonban a művelti növényeknél, melyeknek tenyészését az ember van hivatva figyelemmel kísérni s azokat természetüknek megfelelő művelésben részesíteni, a hiányzó tényezőket pótolni, avagy a feleslegeseket elvenni. Ezen tényezők helyes arányától függ aztán a növények fejlődése is.

A művelti növények között a szoba növények azok, amelyek az életfenntartásukhoz megkívántató tényezők pótlása tekintetében leginkább az emberre vannak utalva s innen származik az, hogy alig van növény, mely szobában oly üde lenne, mint nyári időben, ha szabadba tétetik, mert a természet adta gondozásban tenyészője által igen ritkán részeintetik.

Ez említett feltételekhez járul szobai növényeinknél még a cserép vagy egyéb edény, melyben azok tenyészhetnek.

A jó virágcserepnek máztalannak és jól kiégetettnek kell lenni. A cserép fenekének nagyságához mérten egy vagy több lyukkal kell bírnia, mely a víz levezetésére szolgál. — Ültetéskor a lyukak cserépdarabokkal fedendők el avégből, hogy a gyökerek át ne hatolhassanak.

Főtényező a szobai növények művelésénél a föld, melynek megválasztása gyakorlottságot kíván. Legtöbb esetben a rozsz föld oka a növények satnya fejlődésének és elpusztulásának. A jó földnek sem túlkövérenek, sem túlsóványának, sem pedig kötöttnek lenni nem szabad. Szobai növényeinknek majd mindenike más természetű földet igényel ugyan, de általában véve a közönségesebb és elterjedtebb szobanövényeink mind igen jól diszlenek egy kevés fövénynyel kevert lombföldben.

Legjobb földet készíthetünk, ha veszünk egy rész lombföldből és egy rész fenyőerdőből hozott földet, mely a lehullott levelek elkorhadásából származott és ezt egy rész tiszta vízfövényvel keverjük. Jó földet lehet nyerni régi favágó helyekről is, ha azt egy harmadrész fövénynyel keverjük.

A szobai növények fejlődésénél elkerülhetlen tényező a világosság; mit elég hiven bizonyítanak be a növények azáltal, hogy levelük mindig a világosság felé hajlik. Legnagyobb szükségük van a növényeknek világosságára fejlődésük időszakában, tehát nyáron. Téli, mikor nyugvó állapotban vannak egyes növények inkább nélkülözik s az ilyenek mérsékelt pinczében is teletethetők; ha azonban a pincze meleg lenne, miáltal a növények növekedésbe indulnak, satnya és elnyult hajtásokat hoznak a világosság hiánya miatt.

A növényélet alapfeltételei között nélkülözhetetlen a melegség is. Hol a melegség hiányzik, vagy alacsony fokra leszállott, a növények fejlődése, növekedése is megáll. Általában a meleg égalyi növények nagyobb meleget kívánnak, mint a mérsékelt égalyi alattiak. Ezt tudva, tehát a szobai növények aszerint elkülönítendők és külön melegségi fok szobában tartandók.

A melegség igen nagy szerepet játszik különösen a cserépnövények szaporításánál (oltásánál). Minél melegebb a talaj és a levegő azon helyiségben, hol azok szaporítatnak; annál biztosabb és gyorsabb a megfogamzás is, miért a nagyobb növénytenyészetekben e célra mesterséges ágyak készítettnek. Az ilyen szaporító ágyak talaja tiszta vízi fővény, mely alulról tűz által melegítettetik. A melegítés által származó gőz visszatartásáról pedig gondoskodva van az által, hogy a fővény egy ládába helyeztetik, melynek teteje az ablakok által záratik el. — Huzamosabb ideig 36—40 R. fok melegen többet nem bírnak el a meleg égalyi növények sem.

Román István.

Örökáron eladó!

Gyergyóbarszéken a „Lobogó” közelében, átellenben a „kissétfány”-nyal egy 370 négyszögöl területű belső telek, a rajta levő épületekkel együtt, szabad kézből — mérsékelt árért —

eladó. 1-3

Venni szándékozók értekezhetnek Gyergyósentmiklóson főteza 144. sz. a házban; Gyergyó-Borszéken Csengeri Jánosnál.

Kiadó bolthelyiség.

CSIK-SZENT-DOMOKOSON a Gál Nándor-féle üzlethelyisége a berendezéssel együtt folyó évi augusztus 1-től 3 évre

kiadó.

Értekezhetni Gál Nándor-ral Balán-Bányán. 1-3

Légen szárított természetes istálló-trágya

darabokban vagy zuzott állapotban

NEUMAN TESTVÉREK aradi cégtől

50%-nál több szerves anyaggal.

(1-3)

VEGYI ELEMZÉS:

Víz	8	Összes vilsav (phosphorsav) mennyiség	3.16 °
Szerves alkatrészek	35	Szerves légeny (Organ. Stickstoff)	2.90 "
Hamu	57	Káli	1.45 "
Vízben oldható vilsav	1.28	Vilsavas (phosphorsavas) káli	2.46 "

Ára: 100 métermázsánként 160 forint az aradi vasúti állomásra szállítva, zuzott állapotban 200 frt.

Kizárólagos képviselő Magyarországon, Horvátország és Slavonia részére.

Szavoszt Alphonznál

V Arany János-utca 11. BUDAPESTEN Arany János-utca 11. hol minden felvilágosítás készséggel megadatik.

E L S Ó M A G Y A R

gazdasági gépgyár-részvénytársulat

ezelőtt: GROSSMANN és RAUSCHENBACH

BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 7.

Lóvonatu vasúti állomás. Az osztrák-magyar államvasút indóházától 10 p. távolságban.

A legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindenemű gazdasági gépeket, mint járgányos cséplőkészleteket, gabonarostákat s egyéb mezőgazdasági cikkeket és

gőzcséplőgépeket.

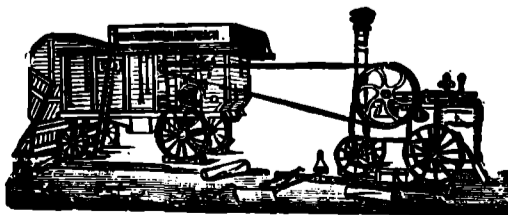
Különösen ajánlja szabad. szeges rendszerű, legújabb szerkezetű s legpontosabb kivitelű gőzcséplőgépeit.

Teljes jutállás.

Legelőnyösebb berendezés.

3, 4 és 6 lóerjű mozgonyokhoz és mozgonyokkal.

A magoknak legelőnyösebb kicéplése, kitűnő tisztítása és osztályozása mellett.

Szénafutásnál kell 100—250

300—350 kl. szén (karány-

lag) 14 óra alatt.

Szalmafutásnál kell 5-7 kéve

szalma 100 kicépl. kévével.

Cséplési képeség 5—7000,

7—10,000 középnyagságu

kéve 1 nap alatt.

Verőléczas gőzcséplőgépek vasszerkezettel

6, 8, 10 lóerjű fa-, szén, szalmafutási mozgonyokhoz és mozgonyokkal.

(3-8)